

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту наказу Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства юстиції України та Міністерства фінансів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

З метою гармонізації українського законодавства із законодавством Європейського Союзу, а саме з Директивою 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 1999 року про рамки Співтовариства для електронних цифрових підписів, Верховною Радою України було прийнято Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV «Про електронний цифровий підпис».

Зазначений Закон визначає правовий статус електронного цифрового підпису та регулює відносини, що виникають при використанні електронного цифрового підпису.

За більш як десятиліття існування сфери електронного цифрового підпису, запровадженої Законом України «Про електронний цифровий підпис», низка законодавчих актів включила в себе положення щодо особливостей використання електронного цифрового підпису в певних сферах регулювання суспільних відносин.

23 липня 2014 року на заміну Директиві 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 1999 року про рамки Співтовариства для електронних цифрових підписів прийнято Регламент (ЄС) № 910/2014 Європейського Парламенту та Ради від 23 липня 2014 року щодо електронної ідентифікації та довірчих послуг для цілей електронних транзакцій на внутрішньому ринку, що скасовує Директиву 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та Ради.

Закон України від 05 жовтня 2017 року № 2155-VIII «Про електронні довірчі послуги» прийнято Верховною Радою України з метою реформування законодавства у сфері електронного цифрового підпису шляхом гармонізації із положенням Регламенту (ЄС) № 910/2014 Європейського Парламенту та Ради від 23 липня 2014 року щодо електронної ідентифікації та довірчих послуг для цілей електронних транзакцій на внутрішньому ринку, що скасовує Директиву 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та Ради.

Зазначений Закон спрямований на запровадження в Україні моделі та принципів надання електронних довірчих послуг Європейського Союзу, не руйнуючи системи взаємодії суб'єктів відносин у сфері електронного цифрового підпису, що склалась в Україні.

Проект наказу Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства юстиції України та Міністерства фінансів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги» (далі – проект Наказу) розроблено для забезпечення використання нового понятійного апарату, запровадженого у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги», а також здійснення повноважень головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері електронних довірчих послуг відповідно до статті 7 зазначеного Закону.

При цьому зазначені зміни враховують вимоги частини другої статті 17 Закону України «Про електронні довірчі послуги», згідно з якими електронна взаємодія фізичних та юридичних осіб, яка потребує відправлення, отримання, використання та постійного зберігання за участю третіх осіб електронних даних, аналогів яких на паперових носіях повинні містити власноручний підпис відповідно до законодавства, а також автентифікація в складових частинах інформаційних систем, в яких здійснюється обробка таких електронних даних та володільцями інформації в яких є органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної форми власності, повинні здійснюватися з використанням кваліфікованих електронних довірчих послуг.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної форми власності, державні реєстратори, нотаріуси та інші суб'єкти, уповноважені державою на здійснення функцій державного реєстратора, для засвідчення чинності відкритого ключа використовують лише кваліфікований сертифікат відкритого ключа, а для реалізації повноважень, спрямованих на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків фізичної або юридичної особи відповідно до закону, застосовують виключно засоби кваліфікованого електронного підпису чи печатки, які мають вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу, від безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання.

2. Мета і шляхи її досягнення

Проект Наказу розроблено з метою приведення законодавства України у відповідність до Закону України «Про електронні довірчі послуги».

Проектом Наказу передбачено внесення змін до деяких наказів Міністерства юстиції України та Міністерства фінансів України.

3. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діє Закон України «Про електронні довірчі послуги».

4. Фінансово-економічне обґрунтування прийняття акта

Реалізація проекту Наказу не потребуватиме додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект Наказу підлягає погодженню з Державною службою фінансового моніторингу України, Державною фіскальною службою України, Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

6. Регіональний аспект

Проект Наказу не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті Наказу відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

Проект Наказу не потребує проведення громадської антидискримінаційної експертизи.

7. Запобігання корупції

У проекті Наказу відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Проект Наказу не потребує проведення громадської антикорупційної експертизи.

8. Громадське обговорення

Проект Наказу не потребує проведення консультацій з громадськістю.

8¹. Розгляд Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій

Проект Наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект Наказу не надсилався на розгляд Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

9. Позиція соціальних партнерів

Проект Наказу не стосується соціально-трудової сфери.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект Наказу не є проектом регуляторного акта.

10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці

Реалізація проекту Наказу не впливатиме на ринок праці.

11. Прогноз результатів

Прийняття проекту наказу Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства юстиції України та Міністерства фінансів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги» забезпечить приведення законодавства України у відповідність до Закону України «Про електронні довірчі послуги» шляхом забезпечення використання, запровадженого ним, нового понятійного апарату, враховуючи умови та вимоги використання електронних довірчих послуг, а також здійснення повноважень головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері електронних довірчих послуг.

**Директор Департаменту
приватного права**

Олена ФЕРЕНС